

אגרת הקדש

קמב

ולשרידים אשר ה' קרא כדכתיב ומבקשי הוי' יבינו
כל ומכלל הן אתה שומע בו'.

הנה אתם ראתם פי' מאמר אחד מספרים הידועים
לדוגמא ולאות כי גם כל המאמרים החמוהים
יש להם פי' וביאור היטב לי"ח. אך לא יקוו מעלתם
אלי לבאר להם הכל במכתב כי הוא מלאכה כבידה
ומרובה וא"א בשום אופן. רק אם תרצו שלחו מכם
אחד ומיוחד שבעדה. ופא"פ אדבר בו אי"ה. וה' יהי
עם פי בהטיפי. ויהיו לרצון אמרי פי :

כו בר"מ פ' נשא והמשבילים יזהיר בודר

הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו
ספר הזהר מן זהרא דאימא עילאה תשובה באילן
לא צריך נסיון ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא
דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקן ביה מן גלותא
ברחמים ויתקיים בתן ה' בודר ינתנו ואין עמו אל
גבר ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והותר טומאה
וטהרה לא ישלשו על ישראל יתיר דהא פרנסה
דלהן לא להוי אלא מסטרא דאילנא דחיי דלית תמן
לא קשיא מסטרא דרע ולא מחלוקת מחת הטומאה
דכתיב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ דלא
יתפרנסון ת"ח מע"ה אלא מסטרא דטוב דאכלין
טהרה כשר היתר ולא מערב רב דאכלין טומאה
פסול אסור בו' ובזמנא דאילנא דטוב ורע שלטא
בו' אינון חכמים דדמיין לשבתות ויו"ט לית להן אלא
מה דיהבין להן אינון חילין כגוונא דיום השבת דלית
ליה אלא מה דמתקנן ליה ביומא דחול ובזמנא
דשלטא אילנא דחיי אתכפייא אילנא דטוב ורע ולא

אגרת הקדש

יהא לעמי הארץ אלא מה דיהבין להון ת"ח ואתכפיין תחותייהו כאלו לא הוו בעלמא והכי איסור היתר טומאה וטהרה לא אתעבר מע"ה דמספרייהו לית בין גלותא לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד דאינן לא טעמי מאילנא דחיי וצריך לון מתניתין באיסור והיתר טומאה וטהרה ע"כ בר"מ :

והנה המובן מהשקפה ראשונה לכאורה מלשון זה המאמר לחסידי מדע שלימוד איסור והיתר וסדר טהרות הוא מאילנא דטוב ורע מלבד שהוא פלא גדול מחמת עצמו וסותר פשמי הכתובים ומדרשי רבותינו ז"ל שכל התורה הנגלית לט ולבנינו נקרא עץ חיים למחזיקים בה ולא ספר הזוהר לבד ובפרט שהיה גנוז בימיהם וגם כל חכמת הקבלה היתה נסתרה בימיהם ונעלמה מכל תלמידי חכמים ב"א ליחידי סגולה ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים כדאיתא בגמרא וכמ"ש האריו"ל דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה ולא בדורות הראשונים וגם רשב"י אמר בוה"ק שלא ניתן רשות לגלות רק לו ולחביריו לבדם ואף גם זאת פליאה נשגבה דלפי זה לא היה לימוד איסור והיתר וכ"ש דיני ממונות דוחין מצות תפלה שנתקנה ע"פ סודות הזוהר ויחודים עליונים ליודעים כרשב"י וחביריו וזה אינו כדאיתא בגמ' דר"ש בן יוחאי וחביריו וכל מי שתורתו אומנתו אין מפסיקן לתפלה ואפילו כשעוסק דיני ממונות כרב יהודה דכולהו תנויי בניזקין הוי ואפ"ה לא הוי מצלי אלא מתלתין יומין לתלתין יומין כד מהדר תלמודא כדאי' בגמ' ובירושלמי

אגרת הקדש

קמח

פ"ק דברכות ס"ל לרשב"י דאפי' לק"ש אין מפסיקין
כ"א ממקרא ולא ממשנה ועדיפי ממקרא לרשב"י
ולא חילק בין סדר זרעים וטעם וקדשים טהרות
לנזיקין (וסותר דעת עצמו בר"מ בכמה מקומות
דמשנה איהו שפחה ט' והמקרא שהוא תורת משה
ודאי עדיפא מקבלה דאיהו מטרוניתא בר"מ שם
ותורה שבכתב הוא מלכא (דהיינו יסוד אבא המלוכא
בו"א כמ"ש האריז"ל)). וגם פלפול הקישויות ותירוצים
דכוסטרא דרע ורוח הטומאה אשכחן ברשב"י דעסק
בי' טובא גם בהיותו במערה ואדרבה בזכות צער
המערה זכה לזה כדאיתא בגמ' דאמר לר' פנחס בן
יאיר אבל קשי' כ"ד פירוקי וא"ל אילו לא ראיתני
בכך ט' (וגם באמת ע"כ עיקר עסקיהם במערה הי'
תורת המשניות ת"ר סודי שהיה בימיהם עד רבינו
הקדוש דאילו ספר הוהר והתיקונים היה יכול לגמור
בב' וג' חדשים כי בודאי לא אמר דבר אחד ב'
פעמים) גם אמר רבותינו ז"ל מזם שחרב בהמ"ק
אין לו להקב"ה אלא ר' אמות של הלכה בלבד.
ועוד יש להפליא הפלא ופלא איך אפשר שלימות
המשיח לא יצטרכו לידע הלכות איסור והיתר וטומאה
וטהרה כי איך ישרצו הקרבנות וגם חילק אם לא
ידעו הלכות דרסה וחלדה ושהי' הפוסלים השחומה
ופגומת הסכין וכי יולד איש במבועו שיהא שוחט בלי
שהי' ודרסה וגם הסכין תהי' בריאה ועומדת בלי
פגומה לעולם ועוד הרבה הלכות חלב ודם ושאר
איסורין וגם טומאת המת יהי' צריכין לידע כדכתיב
הצד בן מאה שנה וגם טומאת זלדה צריך
לידע

אגרת הקדש

לידע כדכתיב הרה ויולדת יחדיו אם תלד אשה בכל יום מביאה אתה אעפ"כ דין איסור מומאתה לא ישתנה ואין להאריך בדבר הפשוט ומפורסם הפכו בכל הש"ס ומדרשים דפריך הלכתא למשיחא ואליהו בא לפשוט כל הספיקות ופרשה זו עתיד אליהו לדורשה בו' : ועוד אינו מובן מ"ש דלא יתפרנסון ת"ח מעמי הארץ בו' ולא מערב רב דאכלין פסול טמא ואסור ח"ו שהרי ת"ח שבזמן בית שני לא היו מתפרנסין מע"ה דאכלין פסול אסור ח"ו שהיה להם שדות וכרמים בע"ה ואפ"ה היו עוסקין בלימוד איסור והיתר וטומאה וטהרה כל הזוגות שהיו בימי בית שני והעמידו תלמידים לאלפים ורבבות ולימוד הנסתר בהסתר בו' :

אך באמת כשתרדק בלשון ר"מ דלעיל ואילנא דשוב ורע דאיהו איסור והיתר בו' ולא אמר תורת איסור והיתר או הלכות או"ה אלא ר"ל דנוף דבר האסור ודבר המותר הוא מאילנא דשוב ורע שהוא קליפת נוגה כמ"ש בע"ה. וזהו לשון אסור שהקליפה שורה עליו ואינו יכול לעלות למעלה כדבר המותר דהיינו שאינו קשור ואסור בקליפה ויכול לעלות ע"י האדם האוכלו בכוונה לה' וגם בסתם כל אדם העובד ה' שבכח האכילה ההיא לומד ומתפלל לה' ונמצא שנעשה אותיות התורה והתפלה העולה לה' מבח הגבר מהמאכל שהוא וזהו בחול אבל בשבת שיש עליה לקליפת נוגה בעצמה עם החיצוניות שבכל העולמות לכן מצוה לאכול כל תענוגים בשבת ולהרבות בבשר ויין אף שברחל נקרא זולל וסובא. משא"כ בדבר איסור שאינו יכול לעלות

לא בשבת ולא בחול גם כשמתפלל ולומד בכח ההוא אם לא שאכל לפיקוח נפש שהתירו ח"ל ונעשה היתר [גמור]. אבל הלימוד בתורה אף הלכות איסור והיתר שומאה וטהרה שהם המשניות וברייתות שבגמרא ופוסקים המבארים ומבררים דבריהם להלכה למעשה הן הן גופי תורה שבע"פ שהיא ספי' מלכות דאצילות כדאי' בזה"ק במקומות אין מספר וברי'ש תיקונים מלכות פה ותורה שבע"פ קרינן לה ובאצי' איהו וגרמוהי חד בהון דהיינו שאור א"ס ב"ה מתייחד באצילות בתכלית היהוד שהוא ורצונו וחכמתו המלוכשים בדבורו שנקרא מלכות הכל אחד :

ומ"ש הארז"ל שהמשניות הן במלכות דיצירה ר"ל לבוש מלכות דיצירה שנתלבשה בה מלכות דאצילות ומלכות דיצירה נקרא שפחה לגבי מלכות דאצילות ומלכות דבריאה נקרא אמה ותדע ממ"ש הארז"ל דמקרא דהיינו תושב"כ הוא בעש' והרי מפורש בזה ובכתבי הארז"ל מקומות אין מספר שהיא תפארת שהוא ז"א דאצילות אלא שמתלבשת בעש' וכן הוא בהדיא בספר הבוונות שמקרא ומשנה ותלמוד וקבלה כולם באצילות אלא שמקרא מתלבש עד עשיה ומשנה עד היצירה ותלמוד בבריאה. והנה כשהמלכות דאצי' מתלבשת בקליפת נוגה כרי לברד הגיצוצות שנפלו בתמא אדה"ד וגם הרפ"ח ניצוצין שנפלו בשבירת הבלים אזי גם המלכות דאצי' נקרא בשם עץ הדעת טוב ורע לגבי ז"א דאצילות שאינו יורד שם ונקרא עץ חיים והנה התלבשות המלכות בקליפת נוגה הוא סוד גלות השבינה אשר שלט

אגרת הקדש

האדם באדם כו' וז"ש ברע"מ ובזמנא דאילנא דט"ר
שלמא כו' אינן כו' דהיינו בזמן גלות השכינה
שמשפעת לחיצונים שהם בקליפת נוגה שהערב רב
יונקים משם ומתמציתן גיוונין תלמידי חכמים בגלות
ואז עיקר עבודת האדם ועיקר עסק התורה והמצות
הוא לברר הניצוצות כנדע מהאריז"ל לכן עיקר ענין
הלימוד הוא בעיון ופלפול הלכה באיסור והיתר טומאה
וטהרה לברר המותר והטהור מהאסור והטמא ע"י
עיון ופלפול הלכה בחכמה בינה ודעת כנדע דאורי"י
כחכמה נפקת ובחכמה ד"יקא אתברירו והיינו חכמה
עילאה דאצילות המלובשת במלכות דאצ"י סוד תורה
שבע"פ (בסוד אבא יסד ברתא) המלובשת במלכות
דיצירה (וסוד) [סוד] המשניות וברייתות המלובשות
בקליפת נוגה שכנגד עולם היצירה ששם מתחיל בחי'
הדעת [י"א הרע] שכנגד [י"א] והברייתות המלובשות
בק"ג שכנגד עולם העשיה ששם מתחיל בחי' הרע
[שכנגד] כנדע מהאריז"ל. והמשכיל יבין ענין פלא
גדול מזה מאד מה נעשה בשמים ממעל ע"י עיון
וביחוד הלכה פסוקה מן הגמרא ופוסקים ראשונים
ואחרונים מה שהיה בהעלם דבר קודם העיון הלז
כי ע"י זה מעלה הלכה זו מהקליפות שהיו מעלימים
ומכסים אותה שלא היתה ידועה כלל או שלא היתה
מוכנת היטב במעמה שהמעס הוא סוד הספי' חכמה
עילאה שנפלו ממנה ניצוצי' בקליפות בשבה"כ והם
שם בבחי' גלות שהקליפות שולטים עליהם ומעלימי'
חכמת התורה מעליונים ותחתונים וז"ש בר"מ שהקשי'
היא מסמרא דרע. והנה העליונים אין בהם כח לברר
ולהעלות

קמה אגרת הקדש

ולהעלות מהשבידה שבקליפת נוגה אלא התחתונים
לבר לפי שהם מלובשים בגוף חומר משכא דחייא
מקליפת נוגה ודם מתישים כחה בשבירת התאוות
ואתבפיא ס"א ותפרדו כל פועלי און. ולכן באים
העליונים לשמע חידושי תורה מדתחתונים מה
שמחדשים ומגלים תעלומות החכמה שהיו כבושים
בגולה עד עתה וכל איש ישראל יוכל לגלות
תעלומות החכמה (לגלות) ולחדש שכל חדש הן
בהלכות הן באגרות הן בנגלה הן בגסתר כפי בחי'
שרש נשמתו ומחייב בדבר להשלים נשמתו בהעלאת
כל הניצוצות שנפלו לחלקה ולגולה כגודע (וכל
דברי תורה ובפרט דבר הלכה היא ניצוץ מהשכינה
שהיא היא דבר ה' כדאיתא בגמרא דבר ה' זו הלכה
סוד מלכות דאצילות המלבשת לחכמה דאצילות
ומלובשים במלכות דיצירה וירדו בקליפת נוגה
בשבירת הכלים). ח"ש בגמרא כל העוסק בתורה
אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאלו פדאני ואת בני
מבין האומות עו"ג. אבל בצאת השכינה מקליפת נוגה
[ג"מ מהקליפות] אחד שיושלם בירוח הניצוצות ויפד הרע
מהטוב ותפרדו כל פועלי און ולא שלטא אילנא דטוב
ורע בצאת הטוב ממנה אזי לא יהיה עסק התורה
והמצות לברד ביחורין כ"א ליתד יחודים עליונים יותר
להמשך אוחת עליונים יותר מהאצילות כמ"ש האר"י
ז"ל והכל ע"י פנימות התורה לקיים המצות בטוונת
עליונות שמבונות לאוחת עליונים כי שרש המצות
הוא למעלה מעלה בא"ס ב"ה (ומ"ש ח"ל דמצות
בטילות לע"ל היינו בתחית המתים אבל לימות
המשיח

אגרת הקדש

המשיח קדם תתה"מ אין במלים) ולכן יהי גם עיקר עסק התורה גם כן בפנימיות המצות ומעמיהם הנסתרים. אבל הגלות יהיו גלויים וידועים לכל איש ישראל בידיעה בתחלה בלי שכתה וא"צ לעסוק בהם אלא לערב רב שלא יזכו למטעם מאילנא דחיי שהוא פנימיות התורה והמצוה וצריכים לעסוק [בתורה] במשנה להתיש כח הס"א הדבוק בהם (ע"י עסק התורה. בכ"י ליתא) שלא תשלוט בהם להתשיאם כדכתיב והחוטא בן מאה שנה יקולל שיהיו חוטאים מערב רב וגם למעשה יהיו צריכים לפרטי הלכות אסור ושומאה יותר מישראל שלא יארע להם פסול ושומאה ואסור כי לא יאונה בו וגם אפשר וקרוב הדבר שידעו מפנימיות התורה כל גפי התורה הגלית כמו אברהם אבינו ע"ה ולכן א"צ לעסוק בהם כלל. מה שאין כן בזמן בית שני היו צריכים לעסוק גם כי לא בשביל הלכה למעשה בלבד אלא שזהו עיקר עבודה להתיש כח הס"א ולהעלות ניצוצי הקדושה ע"י התורה והעבודה כמ"ש במ"א. ואחר הדברים והאמת יובן היטב בתוס' ביאור הר"מ דלעיל במה שאמר אילנא דטוב ורע בו ר"ל קליפת נוגה שהוא עולם הזה העיקר כמ"ש בע"ה וד"ל:

כז מה שכתב ליושבי אה"ק תובכ"א לנחמם בכפליים לתרשיה על פטירת הרב הגאון המפורסם איש אלקים קדוש נ"י ע"ה פ"ה מהור"ר מנחם מענדל נ"ע:

אהובי אחי ורעי אשר כנפשי בו ה' עליהם יחזו חיים עד העולם וצאצאיהם אתם זרע אמת ברוכי